

רע"פ 1208/16 - שמעון חדד, נסים אלקרינאוי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1208/16

לפני: המבקשים:
כבוד השופט ח' מלצר
1. שמעון חדד
2. נסים אלקרינאוי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים: י' צלקובניק, י' עדן ו-ג' שלו) מתאריך 20.01.2016 ב- ע"פ 030796-06-15.

בשם המבקשים: עו"ד הרצל סמילה

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

1. בפני בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופטים: י' צלקובניק (אב"ד), י' עדן, ו-ג' שלו), ב-ע"פ 30796-06-15, במסגרתו נדחה ערעורם של המבקשים על גזר דינו של בית המשפט השלום בקרית-גת (כב' השופטת ר' לביא) ב-ת"פ 511-09, וזאת חרף העובדה שערעורם של המבקשים על הכרעת הדין נתקבל באופן חלקי.

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

עמוד 1

2. בתאריך 31.03.2009, הוגש כנגד המבקשים כתב אישום לבית המשפט השלום, אשר ייחס להם את העבירות הבאות: כריה שלא כדין, עבירה לפי סעיף 111(א) לפקודת המכרות, ואחריות של נושא משרה בתאגיד, עבירה לפי סעיף 111א לפקודת המכרות. המבקש 1 הואשם, בנוסף, בעבירות הבאות: שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ואיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.
3. לפי הנטען בכתב האישום, בתאריך 25.09.2008 המבקשים כרו חול בצוותא חדא משטח השייך למדינת ישראל, אשר אסורה בו כריית חול. בכתב האישום נטען כי המבקש 2 נהג בשופל, ופער באותו מקום בור בעומק של 5 מטרים ובשטח של 10x15 מטרים – וזאת בידיעתו ובהנחייתו של המבקש 1. בכתב האישום נטען עוד כי בסמוך לאחר מכן, המבקש 1 פנה אל בעליו של שטח הסמוך לשטח הכריה (להלן: המתלונן), וביקש ממנו כי בתמורה לסכום כסף יחתום עבורו על מסמך לפיו הזמין ממנו עבודה לביצוע בשטח הכריה. בכתב האישום נטען עוד כי כאשר המתלונן סרב לכך, המבקש 1 איים עליו כי יפגע בצידו השייך לו.
4. בתאריך 25.02.2014, לאחר שמיעת ראיות, בית המשפט השלום הנכבד הרשיע את המבקשים בעבירות הבאות: המבקש 1 הורשע בעבירות של כריה שלא כדין, ושיבוש מהלכי משפט, והמבקש 2 הורשע בעבירה של כריה שלא כדין. בצד זאת, המבקש 1 – זוכה מעבירות של איומים, ומאחריות של נושא משרה בתאגיד, והמבקש 2 – זוכה מאחריות של נושא משרה בתאגיד.
5. בתאריך 14.05.2015, לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, בית המשפט השלום הנכבד גזר את דינם של המבקשים לעונשים הבאים:
- (א) על המבקש 1 נגזרו – שני חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות; 8 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שלא יעבור את העבירות בהן הורשע; קנס בסך 20,000 ש"ח; וכן התחייבות בסך 30,000 ש"ח.
- (ב) על המבקש 2 נגזרו – חודש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שלא יעבור את העבירה בה הורשע; קנס בסך 10,000 ש"ח; התחייבות בסך 15,000 ש"ח, וכן פסילה על תנאי.
6. המבקשים הגישו ערעור כנגד הכרעת הדין וגזר הדין – לבית המשפט המחוזי הנכבד. בתאריך 20.01.2016, בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל באופן חלקי את הערעור על הכרעת הדין, וזיכה את המבקש 1 מעבירה של שיבוש מהלכי משפט. בנוסף, הרשעתו של המבקש 2 הומרה מהרשעה בעבירה של כריה שלא כדין – להרשעה בעבירה של סיוע לכריה שלא כדין. בצד זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערעור על חומרת העונש, וקבע כי חרף הזיכוי החלקי, נוכח חומרת המעשים בהם הורשעו המבקשים – אין הצדקה להתערב בעונשים שהושתו עליהם.
- מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שבפני, שלאחר קבלתה הוריתי על עיכוב ביצוע עבודות השירות שהושתו עליהם – עד להחלטה אחרת.

טיעוני הצדדים

7. המבקשים ממקדים את בקשתם בעונש שהושת עליהם. לטענת המבקשים, היה על בית המשפט המחוזי הנכבד, לאחר שקיבל באופן חלקי את הערעור, להקל בעונשם. במסגרת זו נטען כי עם זיכוי של המבקש 1 מעבירה של שיבוש מהלכי משפט, והמרת הרשעתו של המבקש 2 לעבירה של סיוע לכריה של כדיון, היה על בית המשפט המחוזי הנכבד להקל בעונשם של המבקשים, באופן שייתן ביטוי מתאים לזיכויים, ולנסיבותיהם האישיות שפורטו בתסקיר שירות המבחן בעניינם.

8. המשיבה טוענת, מנגד, בתגובה שהגישה, על פי הוראתי, כי דין הבקשה להידחות באשר עניינם של המבקשים איננו מעורר כל שאלה בעלת חשיבות ציבורית, או משפטית מיוחדת, אשר מצדיקה בעניינם דיון ב"גלגול שלישי". לטענת המשיבה, העובדה שבית המשפט המחוזי הנכבד החליט שלא להתערב בעונשם של המבקשים, חרף קבלתו החלקית של הערעור, איננה מצדיקה, בנסיבות העניין, מתן רשות ערעור, לאחר שהשאלה המשפטית שהמבקשים מעלים בהקשר זה – הוכרעה זה מכבר בפסיקה. המשיבה טוענת עוד כי אף לגופם של דברים, העונשים שהושתו על המבקשים הם: "מתונים ביותר", וזאת גם לאחר זיכויים החלקי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה, בחומר שצורף לה, ובתגובת המשיבה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה – להידחות. להלן יובאו בקצרה נימוקי למסקנה זו.

10. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי", תתקבל רק במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל, בעלת השלכות רחבות היקף, אשר חורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, או כאשר קיים חשש לעיוות דין חמור, או אי צדק של ממש שנגרם למבקש (ראו: רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.02.2014)). יתרה מכך, נפסק כי טענה כנגד חומרת העונש איננה מצדיקה כשלעצמה מתן רשות ערעור, אלא במקרים של סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, במקרים דומים (ראו: רע"פ 84/16 בישר נ' מדינת ישראל (02.02.2016)).

11. במקרה דנן הבקשה איננה מעוררת כל שאלה משפטית כללית, או בעלת חשיבות ציבורית מיוחדת, וכל עניינם של המבקשים ממוקד למעשה בחומרת העונש שהושת עליהם. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

12. אף לגופם של דברים – דינה של הבקשה להידחות. בפסיקתנו נקבע זה מכבר כי: "... בית-המשפט שלערעור מוסמך, מקום שביטל את מקצת הרשעותיו של נאשם-מערער, להטיל עליו את העונש שהוא ראוי לו בגין שאר ההרשעות. ובלבד שעונש זה לא יעלה על תקרת העונשין, שנקבעה בגזר-הדין בכללותו" (ראו: ד"נ 30/75 יוסף קובי נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(2) 757, 783 (1976); עיינו גם: ע"פ 5367/05 פלוני נ' מדינת ישראל, בפיסקה 8 (04.02.2008)). אף ביחס לעניינו של המבקש 2, כבר נפסק כי: "... אין כל חידוש בשאלה האם ניתן להותיר עונש מקורי על כנו חרף המרת העבירה בערעור, היות וסוגיה זו נדונה והוכרעה לא אחת" (ראו: רע"פ 5458/12 ליכטמן נ' מדינת ישראל, בפיסקה 19 (15.07.2012)).

13. זאת ועוד – לא מצאתי כי העונש שהושת על המבקשים חורג לחומרא ממדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא. במקרה דנן, בית המשפט המחוזי הנכבד היה מודע היטב לזיכויים החלקי של המבקשים, וחרף זאת, ובהתחשב במכלול הנסיבות – בחר שלא להקל בעונשם, שהיה מתון מלכתחילה. בהקשר זה בית המשפט המחוזי הנכבד קבע ביחס למבקש 1 כי: "גם לאחר שמתקבל הערעור ביחס לעבירת שיבוש מהלכי משפט, עדיין מדובר בענישה מקלה ביחס לעבירה המרכזית של הכרייה שלא כד"ן" (ראו: עמ' 9 לפסק הדין). בדומה לכך, ביחס למבקש 2, נקבע כי: "למרות השינוי בסעיף העבירה אינני מוצא כי יש להימנע מהרשעתו או להתערב בגזר הדין ובעונש המתון אשר הוטל במסגרתו" (ראו: עמ' 10 לפסק הדין).

בנסיבות העניין לא מצאתי מקום להתערב בקביעות אלו, מה גם שבעניינינו, כך נקבע, המבקשים ביצעו: "כרייה גדולה ומשמעותית" (ראו: עמ' 10 לפסק הדין).

14. בנוסף, לחובתו של המבקש 1 קיים עבר פלילי, הכולל, בין היתר, הרשעה בעבירה זהה לפי סעיף 111(א) לפקודת המכרות, וכן הרשעה בעבירת גניבה. תסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו של המבקש 1 איננו חיובי, כאשר בשל אי נטילת אחריות, או רצון להיעזר בגורם טיפולי – שירות המבחן לא בא בהמלצה בעניינו.

המבקש 2 אמנם נעדר עבר פלילי, ותסקיר שירות המבחן הוא אכן חיובי בעיקרו לגביו. עם זאת, כבר נפסק כי תסקיר שירות המבחן, על אף מקצועיותו, מהווה המלצה בלבד ובית המשפט רשאי להפעיל את שיקול דעתו בנושא הענישה בהתחשב בכלל האינטרסים העומדים לפניו (ראו: רע"פ 6756/14 בן חמו נ' מדינת ישראל, בפיסקה 9 (15.01.2015)). בעניינינו, נקבע כי המבקש 2 היה גורם משמעותי באירוע, וביצע את עבודת הכרייה, למרות שידע כי העבודה מחייבת קבלת האישורים הנדרשים, והוכחה לגבי התקיימות יסוד זה ביחס למבקש 2 לפחות עצימת עיניים.

15. לבסוף אוסיף כי בפסיקתנו נקבע כי יש להתייחס לעבירות מסוג זה במלוא חומרת הדין (ראו: רע"פ 443/04 יצחק נ' מדינת ישראל (26.01.2004)), שהרי העבירות של כריית חול בלתי חוקית ובלתי מבוקרת: "גורמות לטבע בארצנו נזק בלתי הפיך, פוגעות הן פגיעה אנושה בסביבה, ואף מזיקות הן במאוד לקופת המדינה" (ראו: רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, פ"ד נג (3) 312, 325 (1999)). כך בכלל, וכך גם בעניינים של המבקשים. בכל מקרה, העונשים שהושתו על המבקשים לא סטו כאמור ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון אלו בהם הורשעו (ראו, למשל: 6460/08 מכלוף ואח' נ' מדינת ישראל (23.07.2008), ואכן הם היו אפילו מתונים יחסית.

16. נוכח כל האמור לעיל – הבקשה נדחת. נוכח חלוף הזמן מאז מתן חוות דעת של הממונה על עבודות שירות – הממונה מתבקש להגיש לבית המשפט עד לתאריך 09.08.2016 חוות דעת עדכנית בעניינם של המבקשים ובעקבותיה תינתן החלטה משלימה.

ניתנה היום, ז' בתמוז התשע"ו (13.07.2016).

ש פ ט